

LA FACULTAT DE MEDICINA DE LLEIDA

JAUME TORT i BARDOLET

Amb la col·laboració d'un grup d'estudis de la Joventut Mèdica de Lleida,
integrat per:

ANTONIETA BARAHONA, ALBERT MERCÈ, JOSEP QUI, RAMON ROSELL,
ANTONI GELONCH, ANNA CASANOVAS, SÍLVIA TORTOSA,
ÀNGELS BETRIU i NEUS PUIG

Des de fa poc temps, l'ensenyament de les Ciències de la Salut, i concretament l'ensenyament de la Medicina a Catalunya, té un fet distintiu. Es tracta de l'existència de les Delegacions o Extensions de la Facultat de Medicina de Barcelona. Delegacions que naixeren qui sap com, però que avui són una realitat inqüestionable.

Quan un estudiant —afortunat, per haver estat inclòs en les tan discutides llistes— entra a la Facultat de Medicina de Lleida, queda un xic decebut, en observar el vell edifici, resguardat per un pati desatès ple d'herba. Tanmateix, un cop dins la casa, els aires són ben diferents. I, quin és el futur d'aquests estudiants a curt termini? Què tindran a Lleida que no hagueren tingut fora? O, què els pot faltar en estudiar a Lleida?

La resposta a aquestes preguntes és la gran aportació que ara, i esperem que en el futur també, dona la Facultat de Medicina de Lleida a Catalunya, els seus homes i les seves institucions.

Un primer fet diferencial són les particularitats que els Centres “petits” com el de Lleida ofereixen. La relativament poca quantitat d'estudiants permet una docència més humana, ja que es podrà parar el ritme de la classe per establir un diàleg, permetrà un protagonisme més rellevant de l'alumne en la docència, podran desenvolupar treballs d'equip, tindran, evidentment, un contacte amb el professor potser més directe que en qualsevol altre lloc.

Aquesta docència, llavors, té al nostre entendre molta més eficàcia. Perquè aquesta relació professor-alumne comporta una exigència.

Un control humà que obliga l'alumne a treballar, ja que sap que el professor el coneix perfectament i el segueix de prop; i el professor també se sent obligat ja que sap que en tenir bona relació amb l'alumne, qualsevol “actuació equivocada” li serà criticada, constructivament, però criticada.

Però, a part de l'aspecte docent, quina és la vinculació de l'estudiant a la Facultat?

Aquest és el segon fet diferencial: A Lleida els estudiants tenim accés a tots i a cada un dels òrgans de govern, l'estudiant pot formar part de qualsevol estructura, i es pot integrar democràticament a qualsevol comissió. A l'Equip de Direcció hi ha estudiants, a la Comissió Econòmica —que controla els pressu-

postos— hi ha estudiants, la qüestió cultural i d'activitats extraacadèmiques està portada conjuntament amb la Joventut Mèdica, integrada quasi exclusivament per estudiants de la Facultat.

I l'estudiant sap que és el responsable de la marxa de la Facultat. I ho sap perquè a les seves mans té la meitat dels vots de qualsevol decisió. Des de decidir de pintar una paret, aprovar dos milions, o decidir una vaga. La paritat.

Si un element com ara la Facultat ha de funcionar bé ha de ser gràcies a la participació de tots els seus integrants, hi ha d'haver una necessària entesa entre tots per a complir uns objectius que marcarem també entre tots.

I si no, mireu la situació de les altres Facultats, llocs on l'estudiant va a buscar uns papers, i excepte els pocs que han aconseguit ser interns, se'n van de seguida, i on les decisions són unilaterals. Encara que l'estudiant tingui representativitat, mai no té la paritat.

Aquest fet, aquesta representativitat, fa que l'estudiant senti la Facultat com una cosa pròpia, com a casa seva; tots els de la primera promoció que vam estar dos anys de rellogats a l'Escola de Magisteri, quan vam entrar al definitiu emplaçament al carrer Clavé, vam sentir i experimentar una gran satisfacció. Perquè érem a casa nostra i sabíem el que havia costat aconseguir-ho.

De totes maneres la Facultat de Medicina de Lleida no deixa de tenir els condicionaments de tot l'estament universitari. I em voldria referir, encara que com a estudiant conec molt poc el tema, a la problemàtica dels plans d'estudi i a la seva aplicació. Evidentment, amb la programació actual no es dona la preparació per a poder arribar a la investigació. No se'n fa, per problemes econòmics, però si algú en pot fer ha de començar de zero perquè no té la visió tècnica de relació necessària entre els fets íntims. I no té aquesta visió perquè el Pla d'Estudis no funciona. És negatiu i tan sols porta que l'estudiant després de 5 o 6 anys —com a molt— de cremar-se les celles estudiant rebi un paper que diu que és metge. Però com tots els llicenciats comenten, l'aprenentatge comença després. On hauria de començar l'experiència, comença l'aprenentatge.

I en aquest aspecte hi ha un segon fet (diferencial) a tenir en compte. Si tan sols tractés de fer un programa d'assignatures i pràctiques seria diferent. Però és evident que el Pla Acadèmic està condicionat a una —molt em penso— burocràcia acadèmica. Les Facultats es munten segons la visió i les necessitats dels alts estaments, docents i polítics, i mai des de la visió de l'alumne. Sí que tenen en compte el nombre d'alumnes, però tenen poc en compte la seva educació i el seu aprenentatge professional, i això que en les professions on es tracta amb persones s'ha de tenir una visió tècnica correcta, global i d'una aplicació pràctica evident.

Com dèiem abans, no coneixem el que s'ha fet en èpoques passades ni en d'altres països, però ens fa la impressió que una adequació dels Plans d'Estudi i una coordinació entre Departaments, tot obrint visions conjuntes entre assignatures pre-clíniques i clíniques que realment ho siguin, podrien millorar el nivell.

La condició de "Centre Petit" de la Facultat de Medicina de Lleida pot permetre-hi la reversió d'aquesta nova manera de pensar. És un nou camí, una expectativa de futur, però de futur immediat.

I del futur immediat tornem al present. A la Facultat de Medicina de Lleida es dona un fet curiós. La Facultat en si viu gràcies al consens de molta gent, de diferents organismes amb repercussió social molt diferent i moltes vegades sense

que existeixi cap mena de vinculació amb la Facultat. Per un cantó, rep el suport moral de tothom. Però per altra banda, aquest suport té poca aplicació pràctica, i sempre dependent de com bufa el vent. Segons l'ànim polític i segons les expectatives que els responsables d'aquestes Institucions hi poden veure. Moltes vegades no es comprometen per por que la Facultat no continuï, i molt sovint no s'hi mullen. D'aquesta manera, tot el que teòricament és senzill i just, ens és escamotejat, fet que origina un bloqueig. Si tan sols tot el que ens han pressupostat ho haguessin concedit tal com prometeren, les coses serien molt diferents en aquests moments. Si parlem de consens, hem de parlar també de bloqueig. Aquesta és la gran contradicció.

Les immillorables condicions, que hem intentat explicar, ofertes per la Facultat de Medicina de Lleida per a aconseguir una evolució important en els estudis de Medicina a Catalunya necessiten una independència, una llibertat de moviments, uns mecanismes concrets. Nosaltres, com a estudiants, des d'aquest marc científic de les aspiracions de Catalunya, demanem que la Facultat de Medicina de Lleida sigui considerada en l'ànim de tots com a centre especial, com a experiència pilot que pot i que vol donar uns fruits. I per tant, demanem que no sofreixi bloquejaments. Que se li atorguin els mecanismes concrets per a tirar endavant, per a fer tot el que es vol fer, que evidentment revertirà en el futur de tots.

Que no s'oblidi mai que la Facultat de Medicina de Lleida és un puntal en la recuperació cultural de les comarques lleidatanes, tan tristament depauperades, i que, com a puntal, ha de resistir. I creiem també que d'altres comarques tenen els mateixos dret i obligació d'aconseguir objectius com el nostre.

Lleida, amb molt pocs milions de pressupost, per altra banda senzills d'aconseguir dins els pressupostos públics i culturals de moltes fonts locals i comarcals que hi haurien de participar, alliberada burocràticament dels problemes monstruosos d'un conjunt d'Universitat, pot arribar, si se li dóna atenció acadèmica correcta, a un sistema ideal d'ensenyament que avui, pels motius expressats, no poden oferir els centres constituïts per a aquestes tasques.

En la voluntat de treballar amb aquests objectius, tots els que estem interessats en la Facultat de Medicina de Lleida la defensarem.